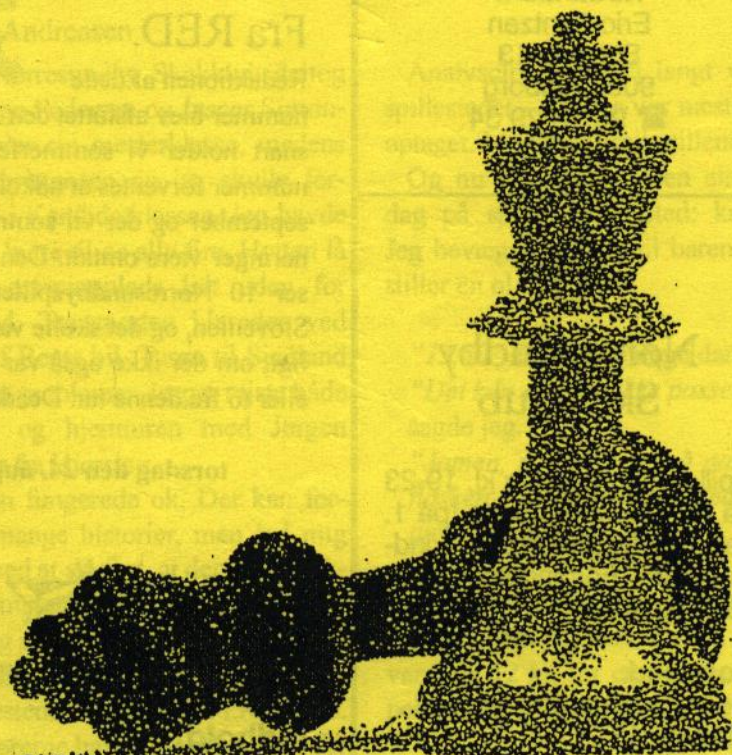

EN PASSANT

NR. 2 1995

EN PASSANT

Medlemsblad for
Nørresundby Skakklub

Redaktion:

Eric Bentzen

Birkevej 13

9000 Aalborg

☎ 98 13 29 34

Nørresundby Skakklub

Spiller hver torsdag kl. 19-23
på Gl. Lindholm Skole (på 1.
sal over Daghøjskolen - ind-
gang fra Forbindelsesvejen
ved P-plads).

Formand:

Helle Kronborg Pedersen

Birkevej 13

9000 Aalborg

☎ 98 13 29 34

Kasserer:

Svend Pedersen

Boulevarden 23

9000 Aalborg

☎ 98 13 94 71

Giro: 8 29 95 28

Fra RED.

Redaktionen af dette

nummer blev afsluttet den 21. maj, og snart holder vi sommerferie. Næste nummer forventes at udkomme først i september og der vil sommerens turneringer være omtalt. Den 1. juli rejser 10 Nørresundbyspillere igen til Slovenien, og det skulle være mærkeligt, om der ikke også var en historie eller to fra denne tur. Deadline er:

torsdag den 24. august

Indhold:

DM 1995.....	3
Klubmesterskabet	9
Erik Pedersen - nekrolog	10
Generalforsamlingen	19
Upraktiske slutspil	22
Bedre sent.....	28
Divi-regler	29
Postskak.....	30

DM 1995

Af Per Andreassen

Fra Nørresundby Skakklub deltog Børge Pedersen og Jesper Simonson i hver sin mesterklasse, medens Bent Christensen og jeg skulle forsøge os i Kandidatklassen. Jeg havde lejet en hytte til os alle fire. Hytten lå på en campingplads lidt uden for Ringsted. Transporten klaredes ved hjælp af Bents bil. Turen til Sjælland gik uden problemer. Jesper rejste både på ud- og hjemturen med Jørgen Scheuer fra Hjørring.

Hytten fungerede ok. Der kan fortælles mange historier, men lad mig nøjes med at slå fast, at der blev drukket en masse bajere, røget en masse tobak og sovet meget, meget lidt. Alt i alt vældig socialt.

Spillestedet var en skole i Ringsted. Arrangørerne havde sat alle sejl til for at få et godt stævne ud af det. Jeg synes, det lykkedes. Der var selvfølgelig småproblemer. De første 6 numre af den i øvrigt udmærkede bulletin udkom regelmæssigt, medens de sidste 4 numre ikke udkom. Hvad der gik galt, ved jeg ikke. Om der er udkommet her en uge efter afslutningen, ved jeg ikke.

Analyselokalerne lå langt væk fra spillestedet – og der var næsten altid optaget. Meget utilfredsstillende.

Og nu det værste. Den allerførste dag på spillestedet. Sted: kantinen. Jeg bevæger mig op til baren og bestiller en øl.

"13,50" sagde den unge dame.

"Det kan sgu' da ikke passe!"
sagde jeg.

"Jamen, så får du også pant for flasken, når du kommer med den igen" sagde hun.

Jeg forestillede mig, at panten var ca. 5,50 kr., men jeg blev skuffet. 1,50 kr. var den. 12 kr. for en øl. Det er simpelthen bare for dyrt!

Selve spillet

Børge og Jesper fik begge $3\frac{1}{2}$ af 7. Ikke noget at råbe hurra for, specielt Børge måtte bløde en del ratingpoint. Bent holdt ratingskindet på næsen med 3 point i Kandidatklassen.

Jeg scorede selv $5\frac{1}{2}$ af 7 og vandt Kandidatklassen med lidt bedre korrektion end Ove Weiss Hartvig fra

Tåstrup. Nummer 3-4 blev IM Bjørn Brinck-Claussen samt meget overraskende Lars Venø fra Aalborg Skakforening, der begge fik 5 point. De kom begge fra baghjul og vandt begge i sidste runde. Ingen af dem var på noget tidspunkt med i topstriden. På 4½ point kom Uffe V. Nielsen og Roland Greger og på 4 point blandt andet Tobias Christensen, Nina Høiberg, Mikkel Strange, Jan Pedersen samt ikke mindst Frank Andersen fra Aalborg Skakforening. Frank spillede en rigtig flot turnering, og han smed flere halve point væk. Han kunne let have fået en toplacering.

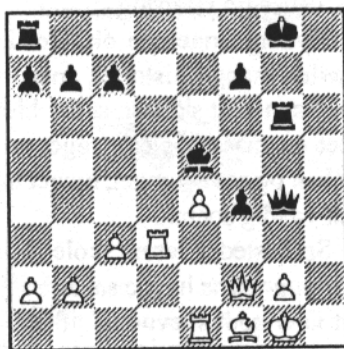
Stærke spillere som Poul Rewitz, Mads Boe, Jørgen Hvenekilde, Pelle Bank og Jacob Aagaard kom aldrig op i den bedste halvdel. Klassen var virkelig stærk.

Jeg havde hvid i 3 partier og sort i 4 – bl.a. sort i mine sidste 3 partier.

I 1. runde spillede jeg en hurtig remis mod Jan Pedersen fra Århus Skakklub. I 2. runde fik jeg sort mod Torben Bødskov. Her vandt jeg relativt let, se blot:

Torben Bødskov - Per Andreasen
 1.e4 g6 2.d4 Lg7 3.Sf3 d6 4.c3 Sf6
 5.Ld3 O-O 6.O-O Sc6 7.Te1 e5 8.h3
 h6 9.Le3 Te8 10.Sbd2 Sh5 11.Dc2
 Df6 Denne variant har jeg aldrig spillet før i et alvorligt parti. Til gengæld har jeg gode erfaringer med varianten fra talrige lynpartier mod Jens Jørgen. Stillingen har jeg haft mange gange,

hvorfor jeg havde en idé om, hvordan den skulle spilles. 12.Lf1 g5 13.dxe5 dxe5 14.Sh2? Et naturligt træk, men en fejl. Bedre var 14.g3. 14...Sf4 15.Sg4 Dg6 16.f3 Det er svært at finde et godt hvidt træk. Jeg tror, at Torbens oprindelige plan var 16.g3, men efter 16...h5! er hvid allerede helt færdig. 16...h5 17.Sf2 g4 18.hxg4 hxg4 19.fxg4 Lxg4 20.Lxf4 exf4 21.Sxg4 Dxg4 22.Sf3 Te6! Sort har helt gratis fået foræret et stærkt angreb. De sorte felter omkring den hvide konge er meget svage. Den sorte stilling er formentlig allerede vundet. 23.Tad1? Eneste chance var at forsøge aktivt spil med 23.Lc4, som angivet af Olav efter partiet. 23...Tg6 24.Td3 Se5 25.Sxe5 Lxe5 26.Df2 Der var ikke længere noget godt hvidt træk.

26...f3! 27.Ted1? Bedste chance var 27.Txf3 Lg3 28.Txg3 Dxg3 29.Dxg3 Txg3 30.Td1, men jeg havde planlagt 30...Tg6! 31.Td7 Tc6! og resten er et spørgsmål om teknik. 27...Df4! 0-1 På grund af 28.Dxf3 Dh2+ 29.Kf2 Tf6 og færdig.

Ikke et parti med de store håndbevægelser, men enkelt og sikkert.

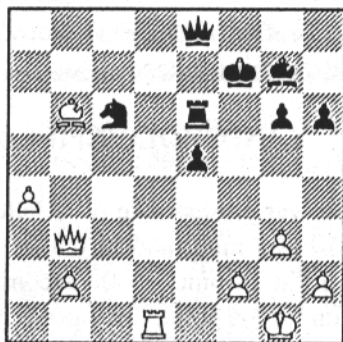
I 3. runde fik jeg så hvid mod Frank. Han overraskede mig i åbningen, og jeg tror ikke, at nogen af os havde styr på, hvad der foregik. Frank ofrede dog ukorrekt en officer, hvorefter jeg sikkert kørte partiet hjem.

4. runde gav igen hvid mod Bo Jacobsen. Jeg tilbød hurtigt remis, men han afslog. Da han så senere tilbød remis, var jeg hård, og han blev helt udspillet. Nu havde jeg pludselig $3\frac{1}{2}$ af 4 og lå helt fremme.

5. runde gav sort mod Ove Weiss Hartvig fra Tåstrup. Han har kun 2205 i rating, men er meget mere værd. Jeg har spillet mod ham en gang tidligere, da jeg boede i København. Dengang fik jeg bare smæk.

Dette parti blev spændende. Efter en drabelig slagudveksling endte det hele i et lige slutpil, og vi tog remis.

Den egentlige katastrofe kom i 6. runde som sort mod Uffe V. Nielsen, hvor vi kommer ind i diagramstillingen efter hvids træk 27.a4 med remistilbud.

I diagramstillingen, hvor jeg havde 27 minutter igen, analyserede jeg på 27...Sd4 28.Lxd4 exd4 29.Te1, og jeg kunne ikke se, hvordan jeg på fornuftig måde kunne komme ud af bindingen. Jeg så 29...d3 30.Td1, og bonden falder. Jeg gjorde mig ligeledes overvejelser om den forkerte randbonde osv. Efter 10 minutters betænkning modtog jeg derfor remistilbuddet.

I efteranalysen fandt Torben Sørensen så det aldeles nærliggende 27...Sd4 28.Lxd4 exd4 29.Te1 Dc6! hvorefter sort spadserer hen på d7 med kongen.

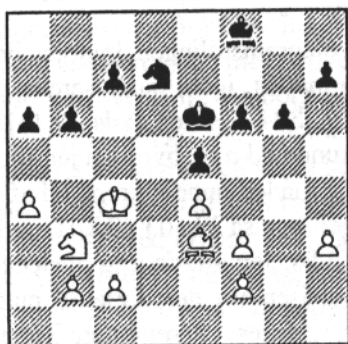
"Ja, og herefter er hvid krafted'ne da helt færdig, det kan enhver idiot sgu' da se", sagde Børge mindst 50 gange resten af den dag og det meste af natten med. Herefter var min psykiske ballast så helt i orden til sidste rundes afgørende parti.

Sidste runde

Ove Weiss Hartvig havde 5 point og mødte Roland Greger, der havde 4 point. Jeg havde $4\frac{1}{2}$ og mødte Mikkel Strange, der havde 4. Uffe havde ligeledes $4\frac{1}{2}$ og mødte Brinck-Claussen, der var kommet fra baghjul op på 4 point.

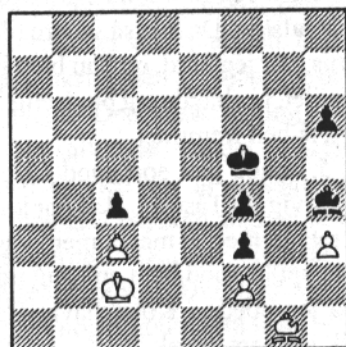
Ove Weiss - Greger blev remis efter spændende kamp. Brinck knuste Uffe.

Strange spillede en klassisk opstilling mod min Pirc, byttede på e5 og byttede alle de tunge officerer i d-linien.

Fra en lille hvid fordel er det nu tippet over til en lille sort fordel. Men se nu bare hvor galt det kan gå fra denne stilling. Min modstander tænkte her længe og spillede så: 27.Sc1 c6 28.Sd3 f5! Hvad nu? Sort antyder vel f5-f4 efterfulgt af kongevandring til h3? 29.exf5 En forståelig reaktion, men trækket har en stor ulempe: den sorte konge har nu adgang til feltet d5. 29...gxf5 30.Lg5 b5+ 31.Kb3? Bedre slag på b5 efterfulgt af Kc3. Løberslutspillet er kedeligt for hvid. 31...Sc5+ 32.Sxc5+ Lxc5 33.Lh4 Kd5 Hvid brød sig ikke om 33.Le3 Kd5! 34.axb5 axb5 Her overvejede jeg faktisk længe at slå igen med c-bonden, idet det i nogle varianter kunne være en fordel at fremtvinge en fjern fribonde. Hvorfor jeg alligevel valgte at slå med a-bonden fremgår af fortsættelsen. 35.c3 e4 36.Kc2 Lf8! 37.b3 c5 38.Kd2 Lh6+ Under partiet troede jeg, at dette træk var vældig smart. Det er det ikke. Bedre var 38...exf3 39.Kc3 Lg7 og sort skaffer sig en fribonde, som hvid *ikke* får lov

til at ofre løberen på. H-bonden og den "forkerte" løber vinder jo ikke. 39.Kc2 Lg7 40.Kd2? Hvid havde ingen tid igen. Det rigtige er slag på e4, og det er ikke sikkert, at sort kan vinde. 40...exf3 41.Kd3 c4+ 42.bxc4 bxc4+ 43.Kd2 Ke4 44.Lg5 Le5 45.Kc2 Lf4 46.Ld8 Le3 47.Lh4 h6! 48.Lg3 Lf4 49.Lh4 Lg5 50.Lg3 f4 51.Lh2 Lh4 52.Lg1 Kf5

og i denne trøstesløse stilling opgav hvid. Forsøger hvid Kb2, svarer sort Le7. Derefter stiller sort løberen på d6, hvorefter den sorte konge bevæger sig ind ad h-linien og æder dem alle sammen. Prøv selv.

Herefter regnede vi korrektionen ud, og minsandten:

LANDSHOLDSSPILLER!

Det var næsten ikke til at fatte. De 2 dårligste modstandere må jo trækkes fra. En af mine var Bo Jacobsen, der kun fik 3½ point. Det siger vist alt.

Herefter hastede vi til færgen, Bent, Børge og jeg. Bent kørte. Børge og jeg fik os et par bajere.

Da vi kom ombord på færgen, besluttede vi os for at gå i restauranten. Da vi skulle forlade vogndækket, var Børge første mand henne ved en af de store jerndøre ind til skibet. Børge tog fat i døren, men den rokkede sig ikke en millimeter. Herefter lagde han alle de godt 100 kg bag, og medens kroppen stod 45 grader ud fra døren, råbte han himmelhøjt:

"Hold kæft hvor den binder mand, den er der krafted' me ingen born der kan få op!"

Herefter sprang han igennem den nu åbne dør, hvorefter jerndøren igen faldt i med et hult drøn, så skibet rystede. Fem meter fra mig stod en DSB-ansat med panikken malet i ansigtet, og selv Bent så rystet ud. Jeg åbnede nu ganske let døren ved en let berøring af en af de 10 x 10 cm store sorte knapper, hvor der tydeligt står:

TRYK FOR DØRÅBNING

Da Børge nu igen kom til syne på den anden side af døren, viste jeg ham diskret skiltet.

Festen fortsatte i restaurationen. Vi skulle egentlig have frokost, men på bordene i restaurationen stod både kaffekopper og termokander.

"Hold kæft, det er fand'me service" sagde Børge *"her kan vi sgu' få gratis kaffe!"*

Inden nogen kunne nå at sige noget, havde Børge skænket 3 kopper kaffe op. Flink mand. Det var bare ikke helt gratis: 20,75 kr. – pr. mand! Hold da helt kæft. En ting er sikkert: man keder sig aldrig i Børges selskab.

Aftenen sluttede i festligt lag på Krogs. Formanden havde pyntet festligt op med både flag og balloner, og jeg gav i dagens anledning en enkelt omgang.

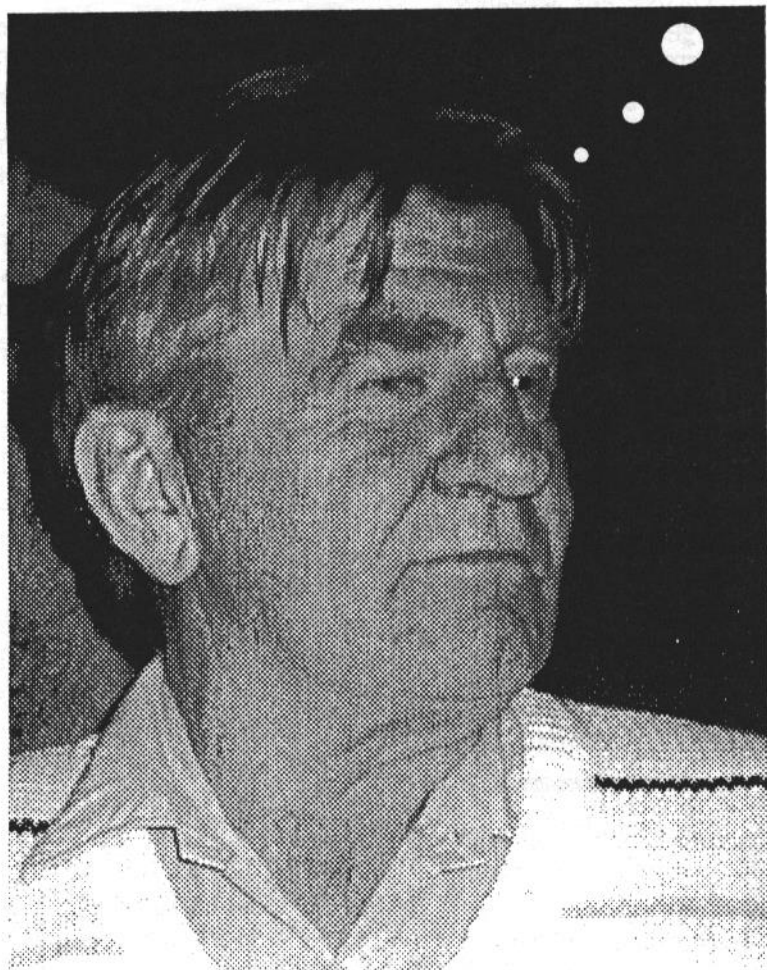
Bent Christensen kommenterer

**Torben B. Andersen
Bent Christensen**

Spansk åbning er ikke særlig populær, efter min mening med urette; sort får en sund stilling og beholder ofte så mange brikker, at spil på gevinst er mulig. 1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6 5.O-O Le7 6.Te1 b5 7.Lb3 d6 8.c3 O-O 9.h3 Sb8 10.d4 Sbd7 11.Sbd2 Lb7 12.Lc2 Te8 13.Sf1 Lf8 14.Sg3 g6 15.a4 c5 16.d5 c4 17.Lg5 h6 18.Le3 Sc5 En kendt stilling. Hvid kan nu vælge mellem en plan med at gennemføre f4 og – med træk som Ta3 – at erobre a-linien. 19.Dd2 h5

Ali Baba Børge

Per og så hans sesam...
Der blev da sagt:
"Samson, luk dog op!"

Børge Pedersen er undertiden banebrydende.

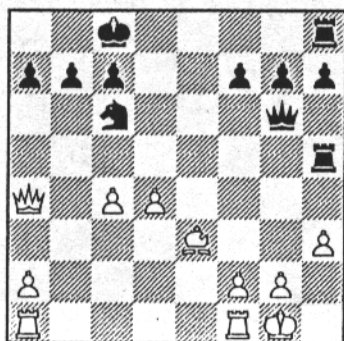
Foto: EB

Klubmesterskabet

Af Eric Bentzen

Der var lagt op til en spændende afslutning på klubmesterskabet, da jeg skulle møde Olav D. Larsen i sidste runde. Olav ville blive klubmester med en sejr, mens jeg kunne nøjes med remis. Olav spillede frisk til og tilbød sin dronning for tårn, springer og bonde. Jeg accepterede grådigt, men uklogt, og Olav fik en positionelt overlegen stilling. Imidlertid tabte han tråden, da øksen skulle falde, og jeg reddede sagen over i et hængeparti, som Olav ikke kunne vinde. Klubmester blev altså Eric Bentzen for 9. gang.

Var det fortjent? Tja, jeg synes selv, jeg har spillet dårligt, men jeg havde det fornødne held. Tag f.eks. denne stilling fra finalegruppens 1. runde, hvor jeg har sort mod Eddie Poulsen.

17.d5 Se5 18.Lf4?? Efter 18.f4! har hvid fordel. Nu går han i stedet mat. Han ville i øvrigt også gå mat efter 18.Dxa7 Sf3+ 19.Kh1 Dg4 20.Da8+ Kd7 21.Da4+ c6 22.dxc6+ Ke6! fulgt af Txb3. 18...Sf3+ 19.Kh1 Dg4! Afgørende. 20.Lh2 Txb3 21. Tfel Txb2+ mat.

Slutstillingen

Finalegruppe 1:

1. Eric Bentzen	7 af 9
2. Olav D. Larsen	6½
3. Per Andreassen	6

Uden for præmierækken fulgte:

Bent Christensen, Eddie Poulsen og Jens J. Christiansen 5p., Svend Pedersen 4p., Børge Pedersen 3½p., Lars Jensen og Jesper Bojsen 1½p.

Finalegruppe 2:

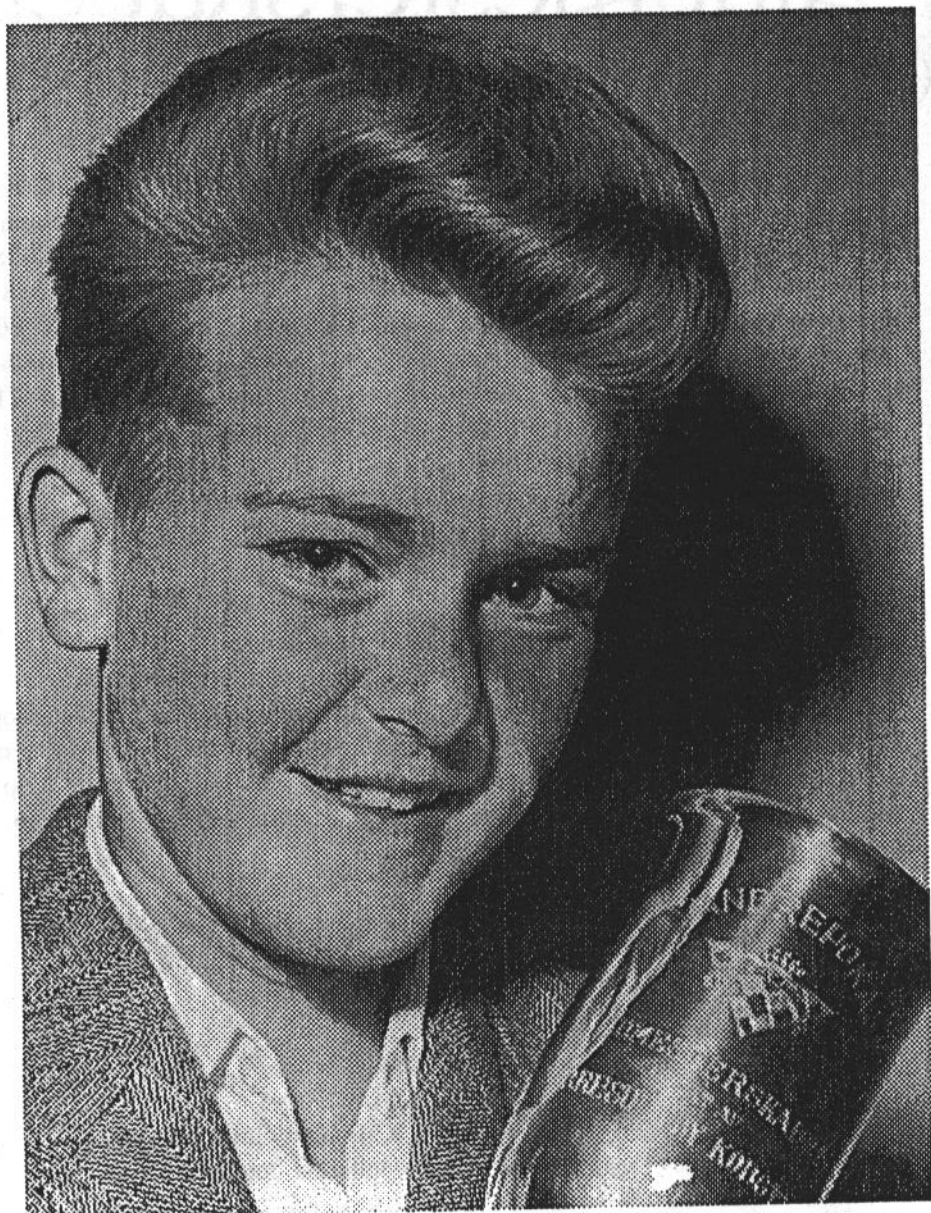
1. Henrik Willumsen	7½
2. Poul Erik Nørgaard	7
3. John B. Nielsen	6½

Finalegruppe 3:

1. Arne Hove	7½
2. Christian Gottschalck	7
3. Helle K. Pedersen	6

I alt deltog 30 spillere.

Erik Pedersen 1941-95

1956 – en stolt klubmester.

Erik Pedersen er død, 54 år gammel. Dermed har klubben mistet sit anciennitetsmæssigt ældste medlem. For de yngre i klubben, der jo ikke har set ham på klubaftener siden 1981, hvor han flyttede til Erritsø ved Fredericia, er han vel kun et navn. Men for os andre og for lidt ældre skakspillere i hele Danmark er det personifikationen af Nørresundby Skakklub, der er gået bort: han havde samme status her, som Bent Larsen har for ikke-skakspillere i hele Danmark. Denne position opnåede han gennem lige dele skaklig styrke og fine menneskelige egenskaber. I det følgende søges begge sider karakteriseret.

Vores første møde...

Jeg husker tydeligt mit første møde med ham. Det fandt sted d. 18/3 1973 på Lindholm Kro, hvor min daværende klub, 1968 fra Århus, skulle møde Nørresundby Skakklub i 2.division. Selvfølgelig vidste jeg, hvem han var. Bl.a. havde jeg set ham ved DM i Ålborg 1960, DM i Holstebro 1964 og i en 3.divisionskamp et par år før i Aalborg, hvor vi var rykket op i 2.division. Men jeg havde aldrig snakket med ham eller spillet mod ham: selv om han kun var et par år ældre end mig, havde han jo i en menneskealder (forekom det mig) været et etableret skaknavn. Der var nogle turneringer i Holland, et par nærgående forsøg på at komme i landsholdsklassen og et

Poul Erik Nørgaard har
skrevet nekrolog.
Partierne er kommenteret
af Svend Pedersen.

fantastisk parti mod Korning, festligt kommenteret i Skakbladet af en generøs Erik. Jo, jeg havde god grund til at være nervøs!

At det var en veletableret skakspiller, jeg skulle møde, fremgik også af hans udseende og påklædning. De fleste skakspillere dengang (og nu?) gik ikke meget op i deres ydre fremtoning. Langhårede, ubarberede studenter- og hippityper dominerede. Og der kom så Erik Pedersen: i hvid skjorte og med slips, iført (mener jeg) blå blazer og lyse bukser, glatbarberet og med håret i den karakteristiske Dean Martin-frisure (på modstående side kan man se et ungdomsbillede af ham. Her er frisuren allerede etableret). Han virkede som en mand, der var glad for sit liv og derfor havde et overskud at give af. Jo, han stak bestemt af til sin fordel i dette selskab.

Men jeg havde forberedt mig (de Pedersen-brødre spillede jo altid Wienerparti, hvis de fik chancen!).

Det gik også hæderligt, selv om jeg tabte. Efter partiet var Erik så venlig at mene, at jeg nok havde haft de bedste chancer undervejs. Jeg var helt paf – en sådan generøsitet var jeg ikke vant

til. Vi fik et par øl...mine holdkammerater måtte slæbe mig ud til den ventende taxa.

Samme år rykkede Nørresundby Skakklub i 1.division. Og året efter, ved min tilbagekomst til Aalborg, meldte jeg mig ind i klubben. Som så mange andre var jeg faldet for Eriks karisma.

Begyndelsen

Erik lærte at spille skak af sin far, Emil Pedersen, der havde været med i Nørresundby Skakklub næsten fra starten i 1934 og i øvrigt blev udnævnt til æresmedlem i forbindelse med klubbens 40-års jubilæum. I En Pas-sant nr. 3, 1994 kan man følge hans skaklige resultater år for år. Her skal vi se nogle eksempler på hans spil.

Eriks første parti i klubben blev spillet i vinterturneringen 1952 mod en af de gamle spillere, Oskar Larsen, der aldrig hævdede sig ret meget over begynderstadiet. Helt så ringe som i dette parti var han nu ikke, da jeg mødte ham 6 år senere.

Erik Pedersen - Oskar Larsen

1.e4 e5 2.Sf3 d6 3.Lc4 Sf6 4.d3 h6 "Hjornetænder" var – og er – et yndet modtræk mod de ubehagelige bindin-

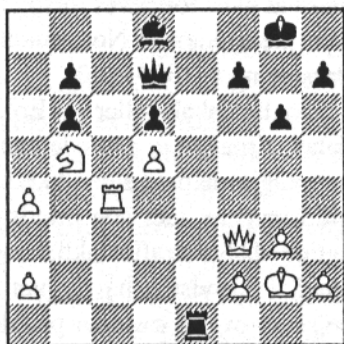
ger af springeren i begynderkredse. 5.O-O Sc6 6.Le3 d5 Sort slår til med det samme 7.exd5 Sxd5 8.Lxd5 Dxd5 9.Sc3 Dd7(?) 10.Te1 Hvid har alle de lette officerer ude, har rokeret og har et tårn i den halvåbne linie, hvilket tyder på en rimelig god forståelse for spillet 10...Lb4 Springere skal bindes! 11.Ld2 11.d4 er bedre 11...a6? Så er begge hjornetænder på plads 12.Sxe5 Dd8?? Dronningen var jo truet. 13.Sxc6+ Kd7 14.Sxd8 Kxd8 15.Se4 Med materiel fordel søger man afbytninger 15...Lxd2 16.Dxd2 f6 Tja 17.Te3 Le6 18.Sc5 Lf7 19.Sxb7 En bonde er en bonde 19...Kc8 20.Sc5 a5 21.Te7 Te8? 22.Txf7 Haps 22...Tb8 Truer på b2 23.Dxa5 og sort opgav. I flg. Chess Genius er der mat i 3 træk.

Følgende parti er fra en simultan-match mod Eigil Pedersen i januar 1954. Erik er altså endnu ikke fyldt 13 år. Eigil Pedersen var danmarksmester 3 gange først i halvtresserne.

Erik Pedersen - Eigil Pedersen

1.e4 Sf6 2.e5 Sd5 3.Sf3 d6 4.exd6 exd6 5.d4 Lg4 6.c4 Sb6 7.Sc3 Sc6 8.Le3 Le7 9.b3 O-O 10.Le2 Lf6 11.Tc1 Der er tydeligvis tale om større modenhed i Eriks spil. Rokaden haster ikke. Der skal først dækkes 11...a5 12.O-O Te8(?) Danmarksmesteren spiller lidt skødesløst. 12...d5 virker mere konsekvent 13.d5! Lxf3 14.Lxf3 Se5 15.Lxb6 cxb6 16.Sb5

Der er ikke tid til at lukke dronning-flojen effektivt med a4 16...a4 17.Te1 Dd7 18.bxa4(?) Naturligvis forkert, men fristelsen var åbenbart for stor. Sort kan ikke umiddelbart få bonden igen 18...g6 19.g3 Tac8 20.Db3 20. Le2 med truslen f4 er bedre 20... Txc4? 20...Lg5! 21.Txc4 Sxf3+ 22. Dxf3 Txe1+ 23.Kg2 Ld8 Et kedeligt, men nødvendigt træk. Hvid truede med at spille Tc7.

Stillingen er vundet for hvid, men hvordan finder en 12-årig ud af at om-sætte fordelene mod en danmarksmester? Man må formode, at Eigil Pedersen nu vil begynde at koncentrere sig lidt mere om sin unge modstander. De øvrige spillere blev udraderet med 36,5 mod 0,5. 24.Df4 Te5 25.Td4 f5 26.Dd2 Lf6 27.Tc4 Ld8 28.f4 I betragtning af sin alder har Erik spillet forbløffende konsekvent. 28...Te4? Helt galt. Tårnene skal naturligvis blive på brættet med henblik på det taktiske. 29.Txe4 fxe4 30.Dd4 De7 31. Sc3 e3 32.Kf3 b5 Fusk 33.Dxe3 Dxe3+ 34.Kxc3 Lb6+ 35.Ke4 b4 36.

Sb5 Lc5 Nu skal danmarksmesteren lige se, om knægten har teknikken i orden. 37.f5 Kf7 38.g4 Kf6 39.fxg6 hxg6 40.h4 Ke7 41.h5 gxh5 42.gxh5 Kf6 43.h6! Teknikken var i orden. 43...Kg6 44.h7 Kxh7 45.Kf5 Kg7 46.Ke6 Kf8 47.Sxd6 b6 48.Sb7 Ke8 49.d6 Lxd6 50.Kxd6 Kf7 51.Kc6 Ke6 52.Kxb6 Kd7 53.Sd6 og Eigil Pedersen opgav.

Edvard Jensen – i daglig tale kaldt Skrædderen – var en farverig person tilbage i halvtresserne. Erik gav et lille portræt af ham ved vores 60-års Jubilæumsfest sidste sommer. Ved brættet var han ikke mindre farverig. Han kunne en masse åbningsfælder, som det voldte nye medlemmer i klubben stort besvær at slippe uden om. I det flg. parti har Erik med 2 års erfaring i turneringsskak bag sig dog ikke problemer med at vinde.

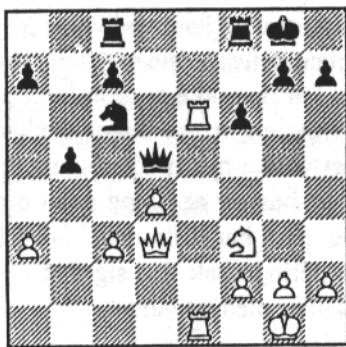
Erik Pedersen - Edvard Jensen

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lc4 Lc5 4.c3 Sf6 5.d4 exd4 6.e5 6.cxd4 er vist teori-trækket 6...De7 7.cxd4 Lb4+ 8.Sc3 Se4 9.Dd3 Sxc3 10.bxc3 La5 11.O-O h6 12.d5 Karakteristisk for Eriks spil – også i de kommende år. Der kan ikke åbnes hurtigt nok til modstanderens konge. Selv ville jeg have foretrukket 12.a4. Der kan ikke rokeres pga. Lxh6. 12...Sxe5? 13.Sxe5 Dxe5 14.La3 Kd8 14...Lxc3 15.Tac1 La5 16.Tc2 giver en bonde, men det betyder ikke meget i dette spil om den sor-

te konge 15.Tf6 Dxc3 15...Df6 hjælper ikke meget, da løberen på a5 falder til sidst 16.Le7+ og skrædderen opgav. Han har sikkert ærgret sig over nederlaget, men samtidig har han også været stolt over, at Nørresundby Skakklub havde fostret et sådant talent.

Følgende parti blev spillet ved Nordisk Mesterskab i Åbo i Finland i sommeren 1960.

Erik Pedersen - Torben Kjeldsen

1.Sh4 Se5? Sort går i fælden 2.Df5 g6 3.Sxg6 hxg6 4.Te1xe5 gxf5 5.Txd5 og hvid vandt let.

I nekrologen over Erik i Skakbladet nr. 5, 1995, kan man se et glimrende eksempel på hans skarpe spil også mod meget stærke spillere. Det er ren Morphy!

Holdspilleren

Med etableringen af divisionsturneringen i 1962 fandt Erik sit helt rigtige element. For ham var skak et socialt spil, og det var en selvfølge, at klubben gik fremfor den enkelte spillers private gøremål. Der skulle da også helt ekstraordinære omstændigheder til, før han selv meldte afbud til en divisionskamp. Således spillede han søndagen efter sit og Kirstens sølvbryllup, og læserne kan se en beskrivelse af hans forgæves forsøg på at nå frem til en kamp i Nørresundby i En Passant nr. 4, 1994, s.10.

Som holdskakspiller var Erik formidabel. I mange år spillede han 1.bræt og nedgjorde med stor sikkerhed sine modstandere, idet den mindste unøjagtighed blev straffet taktisk med hård hånd. I 3.division havde han således en score over 5 sæsoner på ikke mindre end 79,63%! Otte sæsoner i 2. division gav en score på 71,70%! Intet under, at Erik var kendt og frygtet i Jylland og på Fyn: år efter år havde han vundet over de lokale førstemand.

Vi skal se to eksempler på hans spil i denne periode:

Det følgende parti blev spillet mod Frederikshavns mangeårige 1.bræt Thorvald Jensen i den første divisionsturnering i 1962. Det var oven i købet i 1. runde. Der spilles skarpt allerede fra åbningen.

Erik Pedersen - Thorvald Jensen
1.e4 d5 2.d4!? Hvad hedder den åbning? **2...dxe4 3.Sc3 Sf6 4.f3 exf3 5.Sxf3 e6 6.Ld3 Sc6 7.Le3 Lb4 8.O-O O-O 9.Kh1** Jeg kender ikke åbningen og har derfor ikke kommenteret trækene indtil nu, men hvids sidste træk bekender kulør: Der skal angribes hæmningsløst **9...Lxc3 10.bxc3 Sd5 ?!** Blind eller modig? **11.Lxh7+! Kh8(?)** Det er faktisk bedre at slå løberen **11...Kxh7 12.Sg5+ Kg6 13.Sxf7! Df6! 14.Se5+ Sxe5 15.Txf6+ gxf6 16.dxe5 Sxe3 17.Dd3+ Sf5 18.g4 fxe5 19.exf5**. Trods alt taber også denne variant. Kongen kommer ikke i sikkerhed. **12.Sg5 Sf6 13.Txf6! Dxf6 14.Dh5 Dh6** Sort bør selvfølgelig opgive her, men hvem bryder sig om at tabe i 14 træk – og så i en holdkamp! **15.Sxf7+ Txf7 16.Lxh6 Kxh7 17.Dxf7 Kxh6 18.Tf1 e5 19.dxe5 Sd8 20.Df4+ Kg6 21.Dg3+** opgivet. Nørresundby vandt kampen med 5-3.

Flg. parti er fra en 3.divisionskamp mod Års. Stedet er Kimbrærkroen i Års i november 1969.

Erik Pedersen - Jørgen Jørgensen
1.e4 Sf6 2.e5 Sd5 3.c4 Sb6 4.e5 Sd5 5.Lc4 e6 6.Dg4 Pointen i det hvide spil **6...h5** Et naturligt træk, men næppe det bedste **6...d6 7.d4 dxe5 8.dxe5 Sd7!** er meget bedre, hvilket Erik erfarede nogle år senere, da han mødte sin gamle ven fra Slovenien, Vidé Vauptic, i en af Laurits Rasmussen Tur-

neringerne. **7.Dg3 Sc6 8.Sf3 Th6 9.d4 Tg6 10.Lg5!** Et flot træk. Tg6 bliver fremover et problem for sort **10...Le7 10...f6 11.Ld3 - 10...Sxd4** er tæt på at dú. Sort får to bønder for springeren der havner på a1. **11.h4 Scb4 12.Kd1!** Ikke Sa3. Det er meningen, at Sb4 skal jages med a3 for at give plads til Ld3. **12...f6 13.a3 fxe5 14.hxe5 b5!** Et godt forsøg på modspil **15.Lxb5? La6 15.Le2 Sc6 16.Ld3** Så går hvid i gang med at indkassere **16...Txe5 16...Kf7** hjælper heller ikke **17.Txh5** efterfulgt af Dh2 og Th8. **17.Sxe5 Lxe5 18.Txh5 d6 19.Th8+ Kf7 20.Df3+ Ke7 21.Txd8 Sxd8 22.exd6 cxd6 23.Dg3 Sf7 24.cxd6+ Kf6 25.Sd2 Lxd2 26.Dg6++** Når man lader sig sætte mat på denne måde, er det som regel et tegn på anerkendelse af modstanderens spil.

Da klubben rykkede i 1.division, fik han det sværere. Erik gjorde jo karriere som kørselsleder i Texaco og "overlevede" alle 5 fusioner. Det var et stort tab for klublivet, at han i 1981 blev forflyttet til Fredericia. Trods dette vedblev han at spille på førsteholdet til og med 1987. Det blev i alt til 87 partier i 1.division med scoren 51,15% – ikke dårligt af en mand, der næppe havde tid til at studere den ny-

ere teori, som især de københavnske spillere diskede op med. Eriks rolle på holdet ændrede sig i takt hermed. Han var i mange år den myndige holdleder, der havde styr på alle detaljer og med sin venlighed sørgede for, at nye spillere følte sig hjemme på holdet med det samme. På de mange rejser var han det selvfølgelige centrum i det sociale samvær, og der er vel ingen tvivl om, at den hjertelige humoristiske omgangstone, der her blev skabt, mere end noget andet var årsagen til, at Nørresundby Skakklub mod alle odds kunne holde sig i 1.division i 20 år. Om de mange dramatiske og humoristiske episoder kan man læse i jubilæumsnumrene af En Passant (nr. 3 og 4, 1994) – i Eric Bentzens regi, byggede på Eriks referater af holdkampene i klubbladet gennem årene.

Fra 1988 spillede Erik holdskak for den lokale Erritsø Skakklub. Men han begyndte samtidig på en ny karriere som korrespondancespiller. Ser man på disse partier (fx i En Passant nr. 1, 1995) er det tydeligt, at han har lagt en alen til sin vækst: de skarpe varianter er der stadig, men han er blevet mere tålmodig. Den hårde modstand i 1.div. har modnet ham. Det blev til 5 DM og en score på 41½ points i 54 partier!

Krofatter

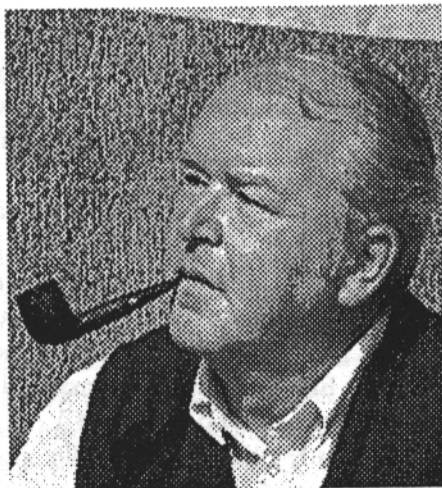
Erik blev aldrig formand for klubben, hvad der nok kan undre. Forklaringen er vel arbejdspresset og det forhold, at der var andre velegnede emner, der

gerne ville. Men han var altid villig til at yde et stykke arbejde for klubben. Da formanden Ole Holmsgaard (en anden af klubbens markante og alt for tidligt afdøde personligheder) afgik ved døden i 1978, stod Aalborg Skakring for at skulle arrangere DM, og vi, som den dominerende skakklub i området, var tiltænkt en hovedrolle i arrangementet. Erik foreslog mig da, at han og jeg skulle stå for kantine på klubbens vegne. Jeg havde mine betænkeligheder, for det var jo noget med 11 dages arbejde ud over forbere-

1984 - i toget hjem fra Jugoslavien har Erik fået en plomberet pølse.

delserne. Men selvfølgelig charmerede Erik mig til at sige ja. I 1984, hvor Erik og Kirsten for længst var flyttet til Fredericia, gentog vi succesen. For klubben betød det grundlæggelsen af den formue på 100.000, vi har i dag. Men for mig betød det, at jeg for alvor lærte Erik og Kirsten at kende. Skakspillere fra hele landet oplevede Erik som den joviale "krofatter", der havde en venlig replik til alle kunder og som samtidig havde styr på det hele. De så ikke, at vi bagefter kastede os i en taxa og indtog natmaden på skift i Vejgaard eller Lindholm, og mens konerne slumrede ind i sofaerne, gennemgik vi dagens resultater og morgendagens program. Det var herlige stunder! Erik var et usædvanlig festligt menneske. Som oftest bidrog han til festlighederne med en tale og/eller en sang. Sådan kunne klubbens medlemmer opleve ham ved 60-årsjubilæet, hvor ikke et øje var tørt, mens han berettede om alle originalerne fra sin første tid i klubben, og hvor han havde forfattet en vise, der med lune og ironi skildrede stort og småt fra de senere år (se En Passant nr. 4, 1994, hvor visen er aftrykt s.18-20). På dansesgulvet var han suveræn og meget aktiv og populær. Men helt på toppen var han med et snapseglass i hånden, f.eks. ved natmaden: jakken var lagt, slipset løsnet, hårlokken faldet ned i panden, piben lå parat, snapseflasken var i bekvem nærhed – "Har vi det ikke herligt?" Jo, mon ikke!

Sygdommen

For to år siden fik Erik modernærkekræft i det ene øje. Han fortalte os det på færgen fra Læsø (Erik og Kirsten havde i mange år haft et sommerhus her, og vi havde familiemæssig tilknytning til øen, så også her mødtes vi ofte). Det var typisk for ham, at han valgte at være helt åben om sygdommen. Tilsyneladende var han kommet sig, men så bredte sygdommen sig til leveren og kunne ikke helbredes. Erik var helt klar over dette, men valgte at gå ned med flaget vajende. Han spillede skak for sin nye klub Erritsø til det sidste – vandt og var dermed med til at klubben bevarede sin plads i 3.division. På arbejdet fortsatte han til dagen før sin død.

Jeg besøgte ham to gange kort før hans død. Vi talte om alt muligt, også de truende udsigter. Han var ikke knækket, men klar i hovedet og kvik i

replikken som sædvanlig. Det lyder paradoksalt, men jeg tror, at vi fire alle følte, at det havde været endnu en livsbekræftende aften.

Til det sidste arbejdede Erik på en tur til skakvennerne i Slovenien. Han havde været der før, to gange sammen med den gamle garde fra Nørresundby Skakklub. (Se referater fra turene ved Eric Bentzen i En Passant 1980 (sæmnummer) og 1984, nr.4.).

Den 1. juli drager 10 medlemmer af klubben af sted. Vi gør det, fordi vi gerne vil, men også fordi det vil være i Eriks ånd.

Vor førstemand er død – men hans ånd vil leve videre i Nørresundby Skakklub!

Statistik

Erik blev medlem af Nørresundby Skakklub i 1952 og vedblev at være medlem til sin død, på trods af at han i 1981 flyttede til Erritsø ved Fredericia.

I en alder af 15 år blev han første gang klubmester (1956). I årene 1956-1974 vandt han i alt 13 klubmesterskaber.

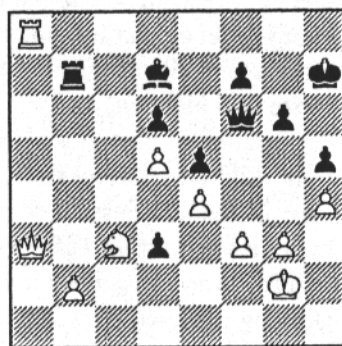
Han vandt Ålborgmesterskabet 8 gange.

I alt spillede han 167 divisionspartier for klubben, heraf 87 i 1.division. Han scorede i alt 104 points = 62,28%

Som k-skakspiller opnåede han at vinde DM for hold 5 gange. Han scorede i 54 partier $41\frac{1}{2}$ = 76,85%

DM 1995 - fortsat fra side 7

20.Lh6 Sh7! Angrebet kan næppe gennemføres uden bondefremstød. 21.Lxf8 Txf8 22.Dh6 Df6 23.h4?! En unødigt svækkelse. 23...Dg7 24.De3 Slutspillet var gunstigt for sort. Løberen på c2 er et problem for hvid. 24...Tfb8 25.axb5 axb5 26.Sg5 Df6! De sorte brikker er bedre koordineret end de hvide. 27.Se2 Lc8 28.f3 Ld7 29.g3? Disse bondetræk forstår jeg ikke. Spil med officererne! 29...Txa1 30.Txa1 b4! Også et bondetræk, men målrettet: Tb8 skal fungere. 31.cxb4 Txb4 32.Ta8+ Kg7 33.Sxh7 Kxh7 34.Da3 Tb7 35.Kg2 Sd3! Planlægger en kombination. 36.Lxd3 cxd3 37.Sc3 Nu går han ind i den. 37.Dxd3, der tillader slag på b2, var ikke fristende.

37...Lg4! 38.fxc4 hxc4 39.Kg1 Hvid er værgeløs. 39...Df3 40.Th8+ Kxh8 41.Da8+ Kh7 42.Dxb7 Dxc3+ 43.Kf1 Df3+ 44.Ke1 De3+ 45.opgivet. Hvid har intet mod truslen g4-g3. 0-1

GENERALFORSAMLINGEN

Af Eric Bentzen

Torsdag den 18. maj var der generalforsamling i Nørresundby Skakklub med flg. dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Formandens beretning.
3. Regnskab.
4. Indkomne forslag:
 - a. Bestyrelsen foreslår uændret kontingent.
5. Valg af formand (Helle Kronborg Pedersen er på valg).
6. Valg af 1 bestyrelsesmedlem (Eddie Poulsen er på valg).
7. Valg af 1.- og 2.suppleant (Lars Jensen og Jacob Kloch er på valg).
8. Valg af 2 revisorer (Bent Løvgaard og Poul Erik Nørsgaard er på valg).
9. Eventuelt.

Poul Erik Nørsgaard blev valgt som dirigent, og efter han formelt havde konstateret, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet osv., gav han ordet til formanden.

Helle indledte sin beretning med mindeord om Erik Pedersen og fortalte dernæst om det de vigtigste begivenheder i det forløbne år.

For klubbens hold har det været en sørgelig sæson. 1.- og 2.holdet rykkede ned fra hhv. 1. og 2. division og

mesterrækkeholdet holdt sig med lodder og trisser. Kun A-holdet klarede sig hæderligt. Skakringens årlige pokalmatch vandt vi for 13. år i træk, mens hovedkredsens pokalturnering for 4-mandshold blev vundet af Gistrup efter finale mod vores 2.hold. Helle nævnte, at pokalturneringen fra næste år bliver landsdækkende, og at det derfor kommer på tale at stille det stærkest mulige hold i stedet for som tidligere at stille hold "socialt". Endelig har vores k-skakhold hjemført det 8. DM til klubben, og det forlyder, at det 9. er på vej.

Bedre så det ud med de individuelle resultater. Jens Jørgen Christiansen vandt Himmerlandsmesterskabet efter omkamp med Bent Christensen. Jørgen Jørgensen og Svend Pedersen delte 1.præmien i Vejgårds koordinerede turnering, og Per Andreasen vandt bymesterskabet for andet år i træk. Samme Per Andreasen vandt kandidatklassen ved DM i Ringsted og kan – i hvert fald frem til næste påske – kalde sig landsholdsspiller. Flot!

Ellers har den forløbne sæson båret præg af, at det var jubilæumsår. Vi havde en herlig jubilæumsfest og en hyggelig stormatch mod Nordre fra Århus. Der kom også et jubilæumsnummer af klubbladet, hvor klubbens historie er samlet. Punktum blev sat med en hyggelig julefrokost. Der var planer/ideer om andre arrangementer, men der var mangel på arbejdskraft, så de blev ikke til noget.

Skakringen arrangerer igen en stormesterturnering til sommer, men bestyrelsen har valgt at holde lav profil. Den mener bl.a., at forberedelserne er kommet alt for sent i gang, hvilket f.eks. indebærer, at turneringen ikke får støtte af DSU.

Endelig nævnte Helle, at DSU har fået ny formand i Søren Bech Hansen. Med sit kendskab til Søren fra bl.a. Skakdommerforeningen forventede Helle en stor og engageret indsats.

Efter nogle få spørgsmål blev formandens beretning enstemmigt vedtaget.

Heller ikke i år var der sammentællingsfejl i regnskabet (det var der for et par år siden, og det glemmer vi ikke så let, selvom det kun drejede sig om et par ører). Sidste års underskud havde bedret sig efter kontingentforhøjelsen, og hvis man endelig skal se noget positivt i, at førsteholdet rykkede ned fra 1. division, er det, at holdudgifterne forventes at blive mindre til næste år.

Arne Hove spurgte skarpsindigt, hvorfor renteindtægter var opført som en udgift, men stillede sig tilfreds, da kassereren, Svend Pedersen, forklarede, at især gebyrerne på girokontoen vejede tungt.

Bestyrelsens forslag om uændret kontingent gik igennem uden sværds slag. Anderledes stillede det sig med et forslag fra Per Andreasens forslag om rygeforbud fra kl. 19-22 på klubaftener. Ingen kunne få sig til at tale direkte imod, men der var dog et par selvmedlidende hjertesuk fra nogle af rygerne. Enkelte ikkerygere (formanden og Per Friis) havde ondt af det fredløse vildt og mente nok, at spillelokalet er så stort og luftigt, at røgen var til at leve med.

Dirigenten, Poul Erik Nørgaard, ønskede skriftlig afstemning.

Poul Erik Nørgaard ønskede skriftlig afstemning, og Olav D. Larsen samt Jesper Simonsen (begge rygere!) var stemmetællere. Resultatet blev 12 for Pers forslag, 12 imod og 2 blanke. Dermed faldt forslaget, men Per truede straks med næste år...

Efter afstemningen henstillede Eric Bentzen til bestyrelsen, at der i det mindste laves et røgfrit turneringslokale, så ikkerygerne ikke skal generes, når de spiller mod hinanden.

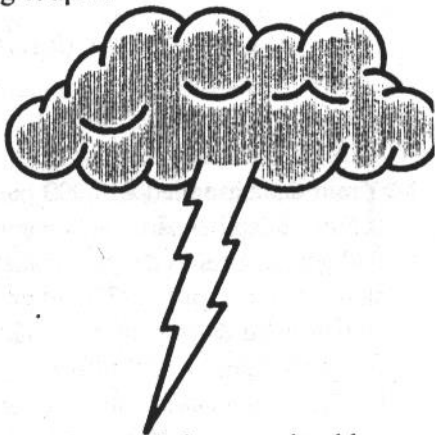

Derefter var der valg på programmet, og alle blev genvalgt (se dagsorden). Formanden takkede for valget, men sagde, at man godt kunne forberede sig på, at dette var hendes sidste formandsperiode. Hun lovede en fortsat engageret indsats, men mente at det efter 10 år er på tide med nyt blod og friske ideer.

Under eventuelt var der præmieuddeling fra klubturneringen, og der var også nogen snak om samme turnering. Der var ikke utilfredshed med formen, men det lå lidt i luften, at der måske spilles for mange runder, så det

med nogle afbud kan være svært at få turneringen afviklet til tiden.

Kassereren mindede om, at kontingent skal være betalt op til 1. oktober og 1. april.

Den afsluttende lynturnering blev suverænt vundet af Jesper Simonsen, der gjorde rent bord ved at vinde samtlige partier!

Upraktiske slutspil

Fra det eksotiske overdrev: tårn og løber mod tårn

Af Eric Bentzen

I min database med 440.000 partier forekommer slutspillet tårn og løber mod tårn kun 240 gange. Bruges det som statistisk grundlag, skal man altså spille 1832 partier, før man får et slutspil med dette materiale. Så at studere det for at få point er rent tidsspilde, men skak er heldigvis andet end blot rating og point...

Jeg har kun haft det én gang selv, i 1980, hvor jeg klarede remis på 50-træksreglen, selvom min modstander havde en gevinststilling under vejs. Året efter – også i en divikamp – vandt Aage Ingerslev over Preben Dahlberg. Jeg husker tydeligt, at Aage fik en "lærebogsgevinst" frem, men at han prompte lod Dahlberg undslippe for senere at vinde på ret tilfældig vis. Ved DM i år fik Børge Pedersen muligheden for at eksaminere Eric Brøndum, men Børge orkede ikke at spille hængeparti for anden gang. Det var nok en skam, for det viser sig i praksis, at gevinstchancerne er ganske gode – simpelthen fordi det er så svært.

Den berømte franske skakspiller og komponist, Philidor, analyserede det i 1700-tallet, når han ikke komponerede opera, og den grundliggende gevinststilling kaldes den dag i dag for "Philidors gevinststilling", fordi han som den første analyserede den til gevinst – og skrev om det. I øvrigt troede Philidor fejlagtigt, at dette slutspil altid vandt. Det gør det ikke.

Slutspillet tårn og løber mod tårn er hårrejsende kompliceret trods det beskedne materiale. Det er da heller ikke nogen tilfældighed, at netop dette slutspil i århundreder har beskæftiget fremragende analytikere.

I denne artikel vil jeg demonstrere de elementære gevinststillinger; og i en senere artikel vil jeg med eksempler vise, hvordan selv stormestre kan gå galt i byen, når de kun har en 2-3 brikker at flytte med. Til den tid vil remisstillingerne også blive behandlet.

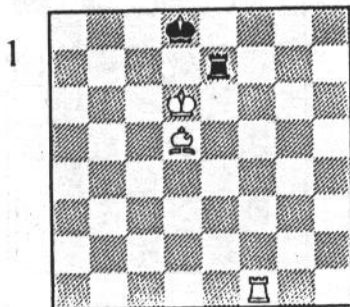
Er man pointorienteret, er det ikke dette slutspil, man skal studere; men som en god roman er det nok lidt tidsspilde værd...

André Danican Philidor

En udtømmende behandling ville antage leksikalske dimensioner, så i denne artikel nøjes vi med at se på de tre typiske gevinststillinger. Gevinststillingerne har det til fælles, at den forsvarende konge står på randen med den angribende konge i opposition.

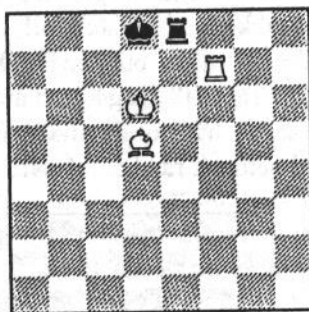
Philidors gevinststilling

Dette er Philidors gevinststilling, og der er 7 stillinger, som danner et spejlbillede hele brættet rundt. Sort i trækket holder remis med Td7+, da hvid for at vinde må have kongerne i opposition. For at vinde må hvid altså være i trækket. På det tilsyneladende afgørende 1.Lc6, som truer Tf8+ med mat, har sort det smarte 1...Td7+!, og efter 2.Lxd7 er sort pat. En vigtig fidus. Hvid må altså først tvinge det sorte tårn væk fra 7. række:

1.Tf8+ Te8 2.Tf7

2

Det var første skridt, og hvid truer nu Ta7 med udækkelig mat. Det eneste forsvar, som batter til noget, er at sætte tårnet imellem på c8. Andre forsvar taber hurtigt – vi tager et par stykker:

2...Kc8? 3.Ta7 truer mat 3...Td8+ 4.Kc6 Kb8 5.Ta5! og sort er i trækvang. Hvid spiller Kb6 og Ta8+ mat. Vittigheden 5...Td7 stranded på 6.Tb5+ (Kxd7?? pat).

Et lalletræk som 2...Th8 stranded på 3.Ta7 Th6+ 4.Le6 med mat.

For at parere truslen Ta7/Ta8 mat må sort altså prøve at få tårnet til c-linien.

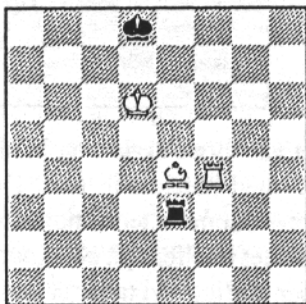
så det kan gå imellem på c8. Det giver 3 muligheder:

2...Te3, 2...Te2 og 2...Te1.

Variant I: 2...Re3?

Af disse 3 muligheder er 2...Te3? den svageste. Hvid vinder således: 3. Td7+ Ke8 3..Kc8 taber straks efter 4. Ta7, og man ser, hvorfor det sorte tårn står dårligt på 3. række: det kan ikke nå til b8 via b3. 4.Ta7 Kf8 For at kunne sætte tårnet imellem på e8. 5.Tf7+ Ke8 Går kongen til g8, vinder afdækkerskakken straks. 6.Tf4!! Nu truer Lc6+ og mat i bunden. 6...Kd8 6...Td3 7.Ta4 Kf8 8.Tg4 med mat på g8. Nu ser vi, hvorfor det hvide tårn skulle til netop 4. række: 7.Le4!!

3

Spærrer til e8 og dækker tårnskakken på d3. Sort kan kun spille 7...Ke8 og så følger 8.Lc6+ Kd8 9.Tf8+ og mat i næste træk.

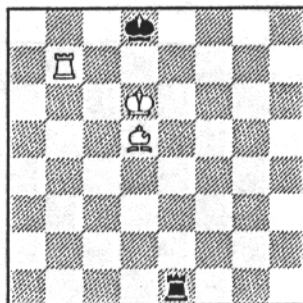
Denne gevinstmanøvre, hvor løberen spærrer og dækker, ligner hovedvarianten, som man vil kunne se senere. Det sorte tårn stod påfaldende dårligt på 3. række, fordi løberen dækkede alle felter af værdi. For at vinde

er det nemlig nødvendigt at flytte løberen fra d5, og det giver sort mulighed for at skakke "i nakken". Vi har lige set, at med tårnet på 3. række kunne løberen flytte og samtidig dække skakmuligheden på d3, og deraf følger logisk, at det stærkeste forsvar i diagram 2 er:

Variant II: 2...Re2!

2...Te2! idet tårnet herfra kan skakke på et sort felt, nemlig d2, som løberen ikke kan dække. Fra e2 kan tårnet også gå til det sorte felt b2 (for at gå imellem på b8). Hvid må derfor tvinge det sorte tårn til 1. række, hvor "skakfeltet" d1 er et hvidt felt. Det klares således: 3.Tg7! Et meget vigtigt ventetræk. Da den sorte konge ikke kan flytte pga. Tg8 med mat, og da det sorte tårn skal blive i e-linien for at kunne gå imellem på e8, er det indlysende, at sort kun har ét træk: 3...Te1 Vi har jo lige set demonstreret i Variant I, at Te3 taber efter Td7+. Næste skridt er: 4.Tb7

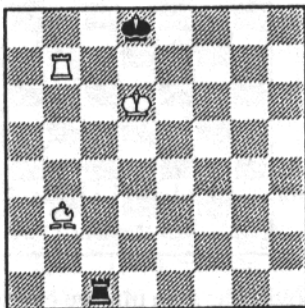
4

Nu truer 5.Tb8+ mat. På 4...Kc8 følger 5.Ta7 Tb1 6.Th7 Kb8 7.Th8+ Ka7

8.Ta8+ Kb6 9.Tb8+ og hvid vinder det sorte tårn. Sort må altså spille: 4...Tc1 og nu ser vi, hvorfor det sorte tårn skulle tvinges til 1. række: 5.Lb3!

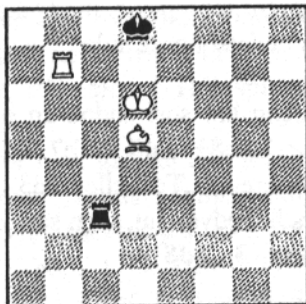
5

Sådan gør man skakbrættet lille! Det sorte tårn kan kun gå til c3 (5...Tc8 6.Th7 slut), og med tårnet på 3. række er gevinsten let. Alternativet 5...Kc8 ser vi på bagefter. Altså:

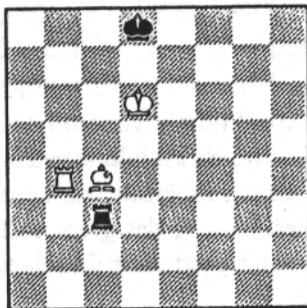
5...Tc3 6.Le6 Den har vi efterhånden lært: hvid truer Tb8 og Txc8+ mat. 6...Td3+ 7.Ld5 Tc3 Eneste træk da 7...Kc8 strander på 8.Ta7, og sort kan ikke spille Tb3. Da det sorte tårn nu er tvunget op på 3. række, er gevinstføringen den samme som i Variant I. Tårnet stod dengang på e3, men det gør ingen forskel, da stillingen blot spejles med d-linien som akse:

6

8.Td7+ Nu taber 8...Ke8 omgående efter 9.Tg7, da sort ikke kan spille Tf3. Derfor: 8...Kc8 9.Th7 Kb8 10.Tb7+ Kc8 Efter Ka8 er der jo afdækkerskakken. 11.Tb4!! Nøjagtig som i Variant I. Truslen er Le6+, og 11...Td3 strander på 12.Ta4 med mat. 11...Kd8 og nu ser vi den smukke pointe med at drive tårnet til 3. række: 12.Lc4!!

7

Samme billede som tidligere (se diagram 3) – løberen spærrer for adgangen til c8 og dækker samtidig skakken på d3. Sort har kun: 12...Kc8 og der følger 13.Le6+ Kd8 14.Tb8+ Tc8 15.Txc8+ mat.

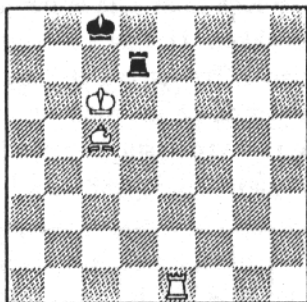
Tilbage til diagram 5. Hvad var der sket, hvis sort havde spillet 5...Kc8? Ja, så vinder hvid således: 6.Tb4! Truer Le6+ 6...Kd8 og nu enten:

A: 7.Tf4 Tc1 8.La4! Kc8 9.Lc6! Td1+ 10.Ld5 Kb8 11.Ta4 og mat på a8, eller:

B: 7.Le6 Td1+ 8.Ld5 Tc1 8...Kc8 9.Ta4! Tb1 10.Th4 og vinder det sorte tårn efter en "nakkebal" på b8. 9.Lb3 Tc3 10.Lc4!! med samme besnærende stilling som i hovedvarianten.

Lollis gevinststilling

8

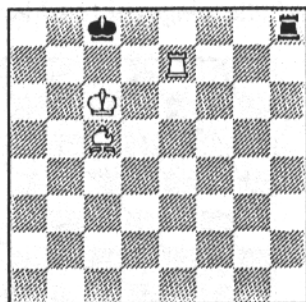
Dette er Lollis gevinststilling. Den adskiller sig fra Philidors, ved at kongerne står på løberlinien i stedet for en centerlinie, og det giver sort en forsvarmulighed, han ikke havde tidligere.

Hovedvarianten kører stadig som før: **1.Te8+ Td8 2.Te7 Td2 3.Th7 Td1 4.Ta7 Tb1 5.La3 Tb3 6.Ld6 Tc3+ 7.Lc5 Tb3 8.Tc7+ Kb8 9.Te7 Ka8** og her har hvid to gevinstfortsættelser: **10.Te4** med truslen **Ta4+** og **Ld6** samt den "Philidorske" **10.Ta7+ Kb8 11.Ta4 Kc8 12.Lb4** osv.

Når **10.Te4** afgjorde hurtigere, skyldes det, at den sorte konge står i hjørnet.

Det specielle ved Lollis gevinst er, at sort efter **1.Te8+ Td8 2.Te7** kan vælge at holde tårnet på 8. række. Det gik ikke i Philidors gevinststilling, da hvid i så fald vandt omgående med **3.Ta7**. Men i Lollis stilling kan **3.Ta7** besvares med **3...Kb8**, så hvad gør hvid, hvis sort spiller **2...Th8**?

9

Ja, hvid har ikke mindre end to gevinster:

3.Ta7 Kb8 4.Tb7+ Ka8 4...Kc8 strander på **5.Ld6** med mat. **5.Ld6 Tc8+** eller:

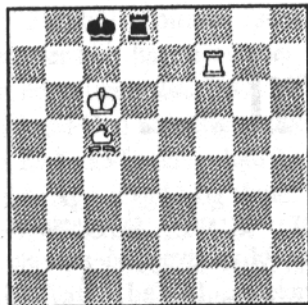
A: 5...Th7 6.Tb8+ Ka7 7.Tb4 Ka8 8.Te4 med truslen **Te8+** og **Lc5+**.
B: 5...Th1 6.Tb8+ Ka7 7.Te8 med truslen **Lc5+**. Dækker sort med **7...Th6** afgør **8.Te4**.

6.Lc7 Tg8 7.Tb5 Tg6+ 8.Ld6 Tg7 9.Tf5 og sort kan ikke parere begge mattrusler.

Hvorledes den anden gevinst efter **1.Te8+ Td8 2.Te7 Th8** ser ud, kan læseren selv pusle med. Løsningen står nederst næste side.

Endelig har sort endnu en mulighed efter **1.Te8+ Td8 2.Te7 Td2 3.Tf7** Her fører **3...Td1** eller **Td3** til Philidors hovedvariant, men sort kan også forsøge **3...Td8**

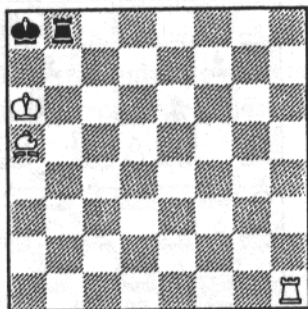
10

Den gik ikke i Philidors variant pga. 4.Ta7, der imidlertid nu kan besvares med 4...Kb8. Hvid vinder således: 4.Le7 4.Ld6? Td7! 4...Tg8 5.Tf5 Kb8 Eller 5...Tg6+ 6.Ld6 Tg8 7.Tb5 med mat. 6.Ld6+ Kc8 7.Tb5 med mat.

Von d Lasas gevinststilling

11

Den tredje "elementære" gevinststilling. Til forskel fra de to tidligere eksempler kan hvid ikke umiddelbart besætte 7. række med sit tårn pga. pat-fælder. På f.eks. 1.Th7 spiller sort 1...Tb7.

Så for hvid går det ud på at tvinge sort over i Lollis gevinststilling, og med hvid i trækket går det smertefrit: 1.Lc7 Tc8 2.Ld6 Td8 3.Th6 Tc8 4.Kb6 Td8 5.Tg6 Træktvang. 5...Tc8

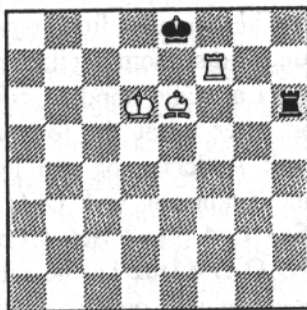
6.Tg5 og vinder. Slet så let går det ikke, hvis sort får lov at trække først, men det går da.

Til slut

Det var de tre grundliggende gevinststillinger, og det er normalt dem man stræber efter at nå i praksis. I den næste artikel vil jeg vise nogle typiske remisstillinger samt smagsprøver fra "det virkelige liv", hvor man kan se, at selv stormestre ofte kludrer i det. Det er svært.

I mellemtiden kan du jo fundere over, hvordan hvid vinder i denne stilling. Det er en studie af Centurini. Løsningen står nederst på siden.

12

Løsninger:

Centurini's studie:
1.Tf1 Tg6 2.Tf2 Th6 3.Ta2 Kf8
4.Tg2 Th8 5.Kd7 Th7+ 6.Kd8 Th8
7.Tg3 og mat i næste træk.
Den anden gevinst efter 2...Th8:
3.Ld6 Kd8 4.Ta7 Ke8 5.Ta8+ osv.

Bedre sent...

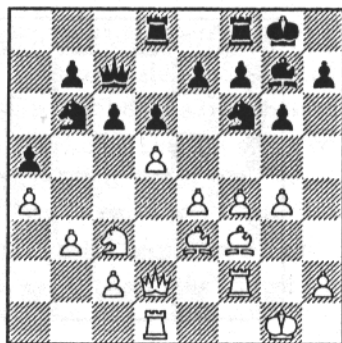
Per Andreasen har kommenteret et parti fra 6. runde i divisionsturneringen. Det skulle have været med i sidste nummer, men der gik noget galt pga. redaktionelt roderi.

Per Andreasen

Flemming Fuglsang, K41

1.Sf3 g6 2.d4 Lg7 Dette træk var jeg glad for, han spillede. Jeg vil gerne spille hvid mod Pirc. Hvis sort derfor spiller **2...Sf6**, har hvid ikke bedre end at rykke c-bonden frem, og det bliver Kongeindisk, som jeg ikke er interesseret i at spille imod. **2...Sf6** var jeg kort efter udsat for to gange mod Frank Andersen og Jan Pedersen i kandidatklassen ved DM. **3.e4 d6 4.Sc3 Lg4 5.Le2 Sc6 6.Le3 Sf6 7.O-O O-O 8.Dd2** Denne stilling kender jeg ret godt, og jeg har haft den adskillige gange tidligere, hver gang dog med sort! **8...Sd7** Den anden hovedvariant er **8...e5**, som jeg plejer at spille, se f.eks. partiet mod Bent Christensen i sidste nummer af klubbladet. **9.d5 Lxf3 10.Lxf3 Scc5 11.Le2 Sb6 12.b3 c6** Hertil er alt kendt teori. **13.a4!** Muligvis nyt, jeg har ikke kunnet finde trækket nogen steder. Bonden truer med at avancere til a6, hvorefter den sorte dronningefløj falder sammen. Derfor: **13...a5** Dette træk

har dog også skyggesider. Bonden kan blive svag på a5, og feltet b5 svækkes. **14.Tad1 Dc7 15.f4 Sed7 16.Tf2!** Dette usynlige træk er meget stærkt. Det forbereder en doubling i en linie, men hovedformålet er at dække c2. **16...Tac8 17.Lg4! Tcd8** En stor indrømmelse, men der truede jo Lxb6. En anden sort mulighed var f5, men det ser ikke godt ud at lukke helt op for de hvide løbere. **18.Lf3 Sf6 19.g4!**

Jørgen Jørgensen stod og kiggede på brættet, da jeg spillede dette træk. Jeg kunne se, hvad han tænkte:

“GRANATCHOK”

Ikke desto mindre er trækket stærkt. Hvid skaffer sig endnu mere terræn og truer f.eks. med g4-g5 efterfulgt af fremstød med h-bonden. Det sorte modspil er svært at få øje på. **19...**

cxd5? 20.Sb5! Pointen, som min
 modstander helt havde overset. Hvid
 vinder en officer. 20...Dd7 21.Lxb6
 dxe4 22.g5! Den nøjagtige trækfølge.
 22...e3 23.Lxe3 Endelig ikke 23.Dxe3
 Sxg4 24.Lxg4 Dxg4+ og tårnet på d1
 falder med skak! 23...Sg4 24.Lxg4
 Dxg4+ 25.Tg2 Dc8 26.c4! Et passen-
 de sted at opgive, men det er jo hold-
 skak. 26...f6 27.Lb6 Td7 28.gxf6
 Txf6 29.Ld4 e5 30.Lxe5 Tf5 31.
 Lxg7 Kxg7 32.Sxd6 Dc5+ Hævn-
 skakken 33.Dd4+ selv skak, og sort
 opgav.
 1-0

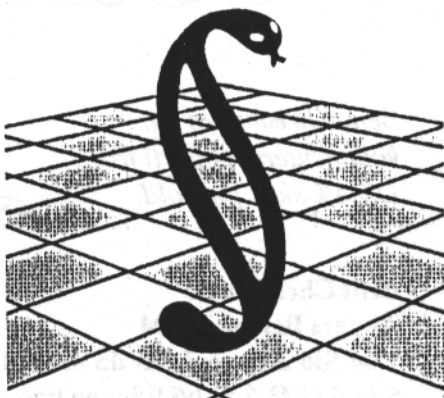
Hvis det sidste hvide træk ikke havde været en skak, havde jeg jo ikke kunnet spille varianten, idet sort så med 33...Txd6 ville vinde på stedet!

Et stille parti uden de store armbevægelser, netop som jeg bedst kan lide det.

Hørt ved juletid:
*"Hvem er denne John
 Bavnepburg Nielsen?"*
"X-Madsen"

Divi-regler

Hovedbestyrelsen har vedtaget endnu et par ændringer i reglementet for divisionsturneringen, og set med mine øjne er det ændringer til det bedre.

For det første skal et gæstende hold nu kunne begrunde det i rejsehensyn fra klubbens hjemby, hvis de ønsker at starte kampen tidligere eller senere end kl. 12. Endvidere skal man nu underrette værtsklubben herom 30 dage før kampen, hvor det tidligere kun var 10 dage.

Den anden ændring vedrører start af partier. Normalt startes hvids ur, men fremover bliver det sådan i divi-skak, at hvis spilleren med de sorte brikker ikke er ankommet, er det *hans* ur der startes. Begrundelsen er, at man som hvid ikke skal trække, før man kender sin modstander.

RED.

Postskak

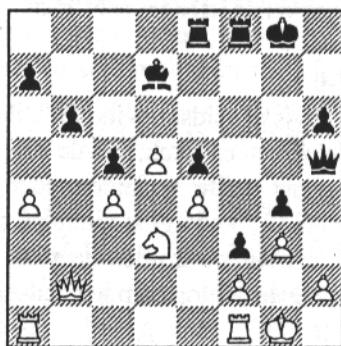
Bent Christensen har kommenteret et parti fra IDM i k-skak for hold.

Bent Christensen

Anders Bering, AS04

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sf3 d5 4.Sc3 Le7
5.Lg5 O-O 6.e3 h6 Efter en trækoms-
stilling er vi havnet i Tartakower-vari-
anten, som jeg har spillet mange gan-
ge med sort! 7.Lh4 b6 8.Ld3 Lb7
9.O-O Sbd7 10.De2 dxc4?! Upræcist
efter min mening, almindeligt er c5.
11.Lxc4 Se4 12.Lxe7 Dxe7 13.Ld3!
Hvid vil bringe spillet ud af balance.
13...Sxc3 14.bxc3 c5 15.e4 e5?! Dette
træk er meget forpligtende. 16.d5 f5
17.c4 f4 18.Db2! Trykker på e5, hvis
jeg nu kunne få løberen til a4 og
springeren til d3. 18...g5 19.Lc2 g4
20.Se1 Dg5 21.Sd3 Tac8 22.La4 Det
første mål er nået. Nu skal der åbnes
nogle linier, inden sort kommer for
godt i gang. 22...Lc8 23.Lxd7 Lxd7
24.a4 f3 25.g3 Dh5 I denne stilling
holdt jeg sommerferie, så jeg brugte
en del tid. Jeg så på træk som a5, der
tillader indespærring af tårnet på f1,
og Tf-b1. Efter megen "flytten rundt"
valgte jeg en helt anden idé:

26.h4!? gxf3 27.Kh2 Et bondeoffer og en lammende blokade mod løberen på d7. 27...Dg6 28.Tae1 Dd6 Her havde jeg set meget på Lxa4; hvid slår på e5 og får gang i centrumsbønderne. 29.Da1 h5 30.Tg1 Te7 31.Tb1 Kh7 32.a5 Endelig kom den. 32...b5 33.cxb5 c4 34.Sb2! Indledningen til en herlig "springervandring". 34...Lxb5 35.Sd1 La6 36.Se3 Tg7 37.Dc3! Ikke Sf5 endnu – sort ofrer kvalitet med gode chancer. 37...Dg6 38.Sf5 Txf5 39.exf5 Dxf5 40.Tbe1 e4 41.Dd4! Den centrale dronningestilling fik vi også med. Sort opgav. 1-0

